

ÉS MÉGIS. MOZOG A FÖLD

*A földön zarándokló és a magát
mindenki édesanyjának valló
egyháznak az a küldetése,
hogy Jézus Krisztust imádja
és szeresse, különösen a legszegényebb
és legelhanyagoltabb emberekben;
egészen biztosan közéjük tartoznak
a vándorlók és menekültek,
akik megpróbálnak szabadulni
életveszélyes és drámai helyzetükből.*

F E R E N C

*Afgán menekült
a Keleti pályaudvaron
Móricz-Sabján Simon
fotóművész portréja*

A mesékben az ifjúnak és a leánynak komoly viszontagságokon kell átmennie, míg végre összekötheti az életüket. Onnan kezdve boldogan élnek, míg meg nem halnak. És a legtöbb mesének ezzel vége is.

A nőnek és a férfinak a valóságban is megvan a saját, viszontagságokkal teli élettörténete, de kettőjük egybekezelése önmagában még nem biztosítéka a boldogságuknak. Az igazi kalandok és próbatételek csak ezután jönnek. És igazán boldogok akkor lesznek, ha kiállják ezeket a próbákat is.

retetkéesség. Mert a házasságban megélt kapcsolata itt, ebben a korai életkorban alapozódik meg.

Ha megnézünk egy csecsemőt az édesanyja karjában, és megnézünk egymást dédelgető szerelmeseket, megdöbbentő hasonlóságokat fogunk találni a viselkedésükben: amikor együtt vannak, megszűnik a külvilág, ők mindennél fontosabbak egymásnak, elválaszthatatlan egységnek érzik magukat, és sorolhatnánk még sokáig. Még a mozdulataik, gesztusaik, szavaik és hanghordozásuk is hasonló. És ami a legmegdöbbentőbb: a szerelmespár kapcsolatának fejlődése hasonló szaka-

A mesékben ez így is van

A H Á Z A S S Á G K A L A N D O S T Ö R T É N E T E / 1 . R É S Z

Írásunk szerzője pszichológus, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Pszichológia tanszékének vezetője, Családtéológiai Intézetének munkatársa.

A mesevilági gondolkodás rabul ejti a legtöbb embert. Szeretjük elhinni – és ha szerelmesek vagyunk, el is hisszük –, hogy a másik ember fog boldoggá tenni minket. És innen kezdve őt tesszük felelőssé a saját boldogságunkért. Pedig a mi saját egyéni felelősségünk, hogy önmagunkat egyre jobbra és egyre boldogabbá tegyük. Csak így leszünk képesek megállni a helyünket a házasságban is.

A szeretet megvalósítása az emberi lét legmagasabb szintű produkciója. Nem szabad elfelejtenünk, hogy „szeretet” névvel nagyon sokféle kapcsolatot illetünk, és az úgynevezett szeretet nagyon sokféle formában és szinten megélhető. Az ember életkorától, életállapotától és személyes érettségétől függ, hogy mely szinten valósítja meg.

A házasság az egyik legjobb és legkalandosabb iskolája az ösztönös kötődésből a tudatosan elkötelezett szeretetre való eljutásnak.

A mese kezdete: az egyéni élettörténet

Ha a házastársi szeretet kalandját akarjuk bemutatni, akkor nagyon messziről kell kezdenünk a történetet. Ott, amikor az ember megszületik, és amikor bontakozni kezd benne a veleszületett kapcsolódási és sze-

szokon, állomásokon keresztül zajlik majd, mint a kisgyermek személyiségének fejlődése. Ezért ha meg akarjuk érteni a házastársi kapcsolat történetét, akkor bele kell szőnünk a kisgyermekkorai kapcsolataink történetét is.

Megszületik a kisbaba

Meghatóan kiszolgáltatott. Látszólag csak aludni, szopni és sírni tud. De a sírás már a kapcsolatteremtés eszköze. Az emberben veleszületetten ott van a kapcsolatigény. Ennek a kapcsolatigénynek az ősi előfutára a megkapaszkodás ösztöne.

Ez az ösztön arra hivatott, hogy biztosítsa azt a teljes, szinte szimbiotikus egységet az anya és a gyermek között, amely a csecsemő testi és lelki egészsége szempontjából sorsdöntő, és a jövőjére nézve is meghatározó. A korai anya-baba kapcsolat alapozza meg a gyermek későbbi kapcsolódási készségét, és mintegy ősmintája lesz a későbbi intim kapcsolatoknak. Tehát hihetetlenül fontos, hogy az újszülött és a csecsemő kapcsolódni tudjon valakihez. Ha nincs anya, akkor valaki máshoz. Mert ha ez a kapcsolódási igény nem elégül ki, akkor komoly zavart szenvedhet a személyiségfejlődése és a későbbi kapcsolati élete. Úgy is fo-

galmazhatjuk, hogy az ember szeretetre teremtett, s a szeretet igényének sérülése az egész ember sérülésével jár.

Az elmúlt évszázadokban olyan gazdasági és társadalmi „fejlődési folyamatok” indultak el, amelyek eredményeként számos alapvető emberi igény megvalósulása akadályba ütközik. E folyamatok egyik súlyos következménye a kisgyermekes anyák egy részének korai munkába állása is, mely legtöbbször sérülést okoz az anya-gyermek kapcsolatban, és ezáltal a gyermek egészséges lelki fejlődésében.

Milyen a jó anya?

Tökéletes anya nincsen. Aki görcsösen törekszik a tökéletességre, az valószínűleg nem lesz jó anya, mert a szorongásán keresztül elbizonytalanítja a gyermekét is. Az a jó anya, aki jelen van a gyermeke számára, és ráhangolódik a kis ember igényeire. Az élet első hónapjaiban az a feladatunk, hogy kielégítsük a baba igényeit, azaz adjuk meg neki azt, amire szüksége van. Elkényeztetni nem azzal fogjuk, ha kielégítjük minden szükségletét, hanem azzal, ha olyasmint elégtünk ki, amire nincs szüksége. Komoly feladat az anyuka számára, hogy felismerje a baba igényeit. Főleg az első gyermekénél. Az édesanya egyébként annál ügyesebb lesz a ráhangolódásban, minél kielégítőbb volt annak idején az ő kapcsolata a saját anyukájával.

Ha megvalósul a baba-mama összhang, akkor a csecsemő biztonságban érzi magát, és jónak éli meg a világot. Ha szerető figyelemmel veszik körül, akkor jónak éli meg önmagát is. Kialakul benne egy pozitív élmény: az ősbizalom. Ez a bizalom alapozza meg a világhoz és az emberekhez való egész későbbi hozzáállását. S mint már említettük, elsősorban az intim kapcsolatokra való képesség alapozódik meg ebben az időszakban.

Kibontakozás a kötődésből

Az ideális egység, ha meg is valósul, nem tarthat örökké. A gyermeknek ugyanis az a feladata, hogy önálló, érett emberré váljon. Körülbelül fél éves korától a lassú, küzdelmekkel teli, folyamatos önállósodás jellemzi a fejlődését.

A jó anya és apa továbbra is akkor működik helyesen, ha ráhangolódik a gyermek szükségleteire, tehát

ha egyre inkább megadja számára az önállósodás lehetőségét. Ez néha azért nehéz, mert a szülőknél is erősen él a kötődés igénye. Ezt az igényüket azonban nem a gyermek magukhoz láncolásával, hanem a ketőjük kapcsolatának elmélyítésével kell kielégíteniük. A gyermeki leválás folyamatának legfájdalmasabb lelki eseményei a serdülőkorban érik a gyermeket is és a szüleit is. Elszakadni a gyermeknek sem könnyű, néha ezért teszi ezt olyan durván. De muszáj, mert az a hivatása, hogy felnőjön.

A gyermek fokozatosan függetlenedik a szüleitől, de a kapcsolatigénye nem szűnik meg. Először a tágabb család tagjaival, majd az óvodai, iskolai barátokkal épít ki barátságokat. A serdülő számára a kortárscsoporthoz fűződő kötelékek fontossága nagyon megnő. És ő már elkezd keresni a másik nem képviselői között azt az egyetlen valakit, akihez majd újra kötődni akar.

A nagy Ő – vissza a kötődésbe

Ki legyen az, akivel együtt belevágunk az élet egyik legnagyobb kalandjába, a házasságba? A párválasztás szinte áttekinthetetlenül bonyolult folyamat. Vannak házasságok, amelyek heves érzelmek nélkül, racionális szempontok alapján kötöttek. Milyen racionális szempontok lehetnek? Ezerféle, és mindenkinek más. Ide sorolnám azt a biológiai hangsúlyú szempontot is, hogy a választott nő legyen szép és egészséges, hogy egészséges gyermekeket hozzon a világra, és a választott férfi legyen tehetséges és megfelelő társadalmi helyzetű, hogy megtegye a család anyagi biztonságát. Ez a szempont az oka annak, hogy a párkeresés versenyében a fiatal nők sokkal nagyobb eséllyel indulnak, mint korosabb társaik, míg a férfiak idősebb korukban is pályára léphetnek.

A szerelemhez persze ennél több kell

Az ésszerűség alapján kötött házasságok kevesebb pozitív és negatív érzelmi hullámnak vannak kitéve, mint a szerelemben kötöttek, de magukban hordják azt a veszélyt, hogy unalmassá válnak, és a bennük át nem élt élményeket később valahol máshol keressék. Vannak házasságok, amelyek a körülmények kényszere miatt jönnek létre. Például amikor egy fiatal menekül a családjából, mert ott tarthatatlannak tűnik a hely-

zete. Ezek a menekülések azonban a kezdeti illúziók után sokszor a „csöbörből vödörbe” állapotban végződnek. Nem megalapozottak azok a kapcsolatok sem, amelyek egy veszteségélmény miatti menedékkeresés során jönnek létre. Mert mi lesz a vigasztalói szerepet betöltő házastársal, ha már nincs szükség vigaszra?

Hasonlóan ingatag a helyzet akkor, amikor az egyik házaspár a másik megmentőjeként akar fellépni: „majd én leszoktatom... majd mellettem abba hagyja... majd én kigyógyítom...” Lehetséges, de nem valószínű, hogy sikerülni fog. A házasságot nem szabad összekeverni a segítő kapcsolattal. És vannak házasságok, amelyek a szerelmi kapcsolatból indulnak.

A vonzalom titkai

Amikor megbabonáznak, amikor ellenállhatatlanul beleszeretünk valakibe, akkor a tudattalanunk vezérel bennünket. Már a társkeresés bonyolult folyamatát is a tudattalanunk irányítja, hacsak nem vagyunk eltökélten racionálisak ezen a téren. De mi is az a tudattalan? Sok összetevője van. Minket most azon részei érdekelnek, amelyek az agyunk nem agykérgi területein emlékeket tárolnak az életünk korai szakaszaiból. Azt gondoljuk például, hogy nincsenek emlékeink a csecsemő- és kisgyermekkorunkról. A tudatunk nem emlékszik, de a tudattalanunk sok emléket őriz erről az időszakról, azon belül is a számunkra legfontosabb dologról: a kapcsolati élményeinkről. Korábban már emlegettük, hogy ezek az ősi kapcsolati élmények megalapozzák és meghatározzák a későbbi intim kapcsolatainkat és a párválasztásunkat. Miért? Mert kitörölhetetlen nyomot hagynak bennünk, és felnőttként is szeretnénk megtalálni azt a teljességérzést, amelyben életünk első hónapjaiban részünk lehetett. Azzal a várakozással lépünk házasságra, hogy ezt a teljességet ingyen újra megkapjuk. Egész pontosan: kimondva vagy kimondatlanul azt várjuk a házastársunktól, hogy úgy szeressen minket egy életen át, ahogy anyánk és apánk annak idején, sőt annál sokkal jobban. És a mi viszonyítási pontunk a szeretetélmény felkutatásához nem más, mint az a kapcsolat, amit már átélünk: akár jó volt, akár rossz.

Mi tehát egy mesebeli hőst keresünk, aki ezt az elvárásunkat teljesíteni tudja. És érdekes módon a legtöbben találunk is olyan valakit, akit felruházhatunk ezzel a szereppel.

Miért éppen ő?

Milyen sokszor tesszük fel a kérdést, hogy a hasonlóságok vagy az ellentétek vonzzák-e egymást. A legtöbb ember megtapasztalta, hogy mindkettő vonz minket, de olyan bonyolult áttételeken keresztül, hogy néha ki sem tudjuk bogozni.

Olyan valakihez vonzódunk, akinek a lényé az otthonosság élményét adja nekünk, akinek a jelenlétében ter-

mészetesen tudunk viselkedni és létezni. Azok tudják ezt megadni nekünk, akik valamiféle lelki rokonságban vannak velünk. Ez a rokonság rengeteg összetevőből alakul ki. Jelenthet ez hasonló értékrendet, közös látásmódot, de mindez még kevés. Benne van az eredeti családi élmények hasonlósága is, és itt már közeledünk a lényeghez. Igazából azok a személyek vonzanak minket, akik hasonlítanak a gyermekkori gondviselőinkre. A tudattalanunk eléggé szűk látókörű. Sokszor összekeveri, szinte egybemossa a párunkat a szüleinkkel. Ha valakinek volt már olyan álma, ahol egymásba folyt a házastársa és valamelyik szülője alakja, akkor ezt a jelenséget érte tetten.

Ami az ellentétek vonzását illeti, itt egy még érdekesebb jelenséggel találkozunk. És ha megvizsgáljuk, akkor kiderül, hogy csak látszólagos ellentétekről van szó. Ugyanis azok a személyek is vonzanak minket, akikben felismerjük azokat a tulajdonságokat, amelyeket önmagunkban elhanyagoltunk, eltemettünk, elfojtottunk. A lényük mintegy kiegészít és kiteljesít minket - felszabadítva a bennünk szunnyadó lehetőségeket.

Ha találkozunk valakivel, akiben felismerjük a gyermekkori gondviselőink lényeges tulajdonságait, és felfedezünk benne olyan vonásokat, amelyek az elfojtott énünk részeit képezik, akkor valószínűleg a tökéletes társat fogjuk meglátni benne.

És kezdetét veszi egy romantikus szerelmi történet

A szerelmesek egymásban a tökéletes társat látják meg. Úgy kötődnek egymáshoz, mint csecsemő az édesanyjához és édesapjához. Ilyenkor a tudattalan emlékek világából felelevenednek ennek a korai kapcsolatnak az élményei, és összemosódnak a jelennel. A teljesség élményét élük át, bár ebben van egy kis csalás is, mert ezt az élményt még hormonok és pszichés torzítások segítik. De ők ezt nem tudják, és el sem hiszik, amikor az „öregék” erre figyelmeztetik őket. Azt gondolják és érzik, hogy a párjuk örök időkre megadja számukra azt a tökéletes szeretetet, amelyre veleszületetten vágnak. A mesékben ez így is van, és a mesék itt véget érnek.

Somogyiné Dr. Petik Krisztina

Ajárás, a testtartás, a mozdulat – mint az ujjlenyomat – a természet egyik megismételhetetlen csodája. A bennem tárolt filmtekercs első kockái ezek néhai Szabó Géza plébánosról: a Villányi úton közeledő, nyugodt léptű, enyhén hajlott hátú férfi, papi gallérban – később gyakran reverendában – kicsit zavart mosollyal, nem túl erőteljes kézfogással viszonozta bemutatkozásom. Ezerkilencszázhetvenkilenet írtunk akkor, a borongós vasárnap délelőtt Géza atya a plébánia felől közeledett, és e rövid találkozás éppen az egykori marxista-leninista egyetem lépcsői előtt történt. Mondhatnók: e két szomszédos épület pontosan jellemezte a kort, azon kereteket, amelyeket az istenháza falain belül s kívül volt sorsunk tudomásul venni. Ahogy ez természetes, a lekipásztor elárulja magát minden szentmisén: Géza atya finom mozdulatait, felkészült, erős kultúrával megnevesített prédikációit első hallásra rögzíteni lehetett. A liturgián kívül látható ember lassabban nyílt meg, illetve Ő, magánszemélyként erre talán nem is adott lehetőséget: mindig kedves, de visszafogott, halk és válogatott szavú maradt.

Valamint a liturgikus muzsika, a kóruszolgálat jeles barátja, készséges segítője.

Személyiségének jegyei alkalmassá tették arra, hogy a szocializmus világában is partner legyen, de ezzel a mandátummal okosan élt: ernyőt tartott Placid atya bevonása és Emil atya kisközösségei fölél, jelezve, hogy a békepapság világában a szürke számos árnyalata jószándékú is lehet. Hála légyen azért, amit megtett, és amit megtehetett volna, de nem tett meg – ez utóbbi is erény tud lenni az idő bizonyos és zavaros metszetében.

Néhány esztendővel ezelőtt a Bazilikában rendezett Mindszenty ünnepség házigazdájaként fogadta dalos- és muzsikustársaimat. Az est végén egy kiadvánnyal – benne a Szentimreváros zenei történetének részleteivel – ajándékoztam meg. Csendben, egyedül álltunk miközben átpörgette a lapokat, régivágású zsebknézőjével törölve könnyeit. Itteni éveit őrizte a leginkább, a polgári hagyományok otthonos utcáiban megértették csendes szavát.

Csányi Tamás karnagy

Kezet foghattam a pápával

MINISTRÁNSOK RÓMÁBAN

Idén nyáron rendezték a római Nemzetközi Ministránstalálkozót, ahova a plébániáról négyen mentünk (Virághalmy Kristóffal, Koós Balázssal és Áronnal).

Maga a zárándoklat egy hétig tartott, és ez foglalta magába a nemzetközi találkozót. A mi egyházmegyénk – ahonnan 120-an jöttünk – Rómába menet megállt Velencében fél napra, ahol kora reggel a Szent Márk-székesegyház altemplomában tartottak misét számunkra, és még sok szép dolgot láttunk. Hogy az izgalom se maradjon el, két ministráns rossz hajóra szállt fel, de szerencsére egy rövid futással megúszták. Késő éjjel érkezünk meg az Örök Városba. Másnap a Vatikáni Múzeum meglátogatása után volt a pápai audiencia a Szent Péter téren, amelyen 17 nemzet képviseltette magát. Magyarországról 1200-an érkezünk, ezzel a harmadik legnépesebb küldöttséget alkottuk. A magyarok közül ketten ministrálhattak Ferenc pápának, és ebből az egyik – nagy megtiszteltetésre – én lehettem. A kétórás próbán három nyelvet keverve próbáltunk szót érteni, mert nem találtunk közös nevezőt, amit mind a tizenkét ministráns ismert

volna. Az audienciával egybekötött igeliturgián én gyertyázhattam, majd a szolgálat végeztével kezet foghattam a pápával, sőt válthattam vele néhány mondatot. Úgy gondolom mindenki megért, ha ezt a pillanatot tartom nyaram legnagyobb élményének. A harmadik nap végigjártuk a Héttemplom zárándoklatot, amit nagyon fontosnak tartok, hiszen a zárándoklaton nemcsak új barátok szerzése a cél, hanem a lelkiekben való gazdagodás is. Csütörtökön az ókori Rómát néztük meg, majd késő este elindultunk Assisi felé. A pénteket ott töltöttük, ami a római nyüzsgés után kellemes kikapcsolódást jelentett. Nekem főleg azért tetszett, mert megmutatta, hogy egy kicsi, régi város is milyen értékes, szent hely tud lenni. Az utolsó napon még megálltunk a tengerparton egy kis strandolásra, majd este élményekkel tele és egy új közösséggel gazdagodva érkezünk meg Budapestre.

Gianone János

Mi is az EMIT?

„Itt vagyok, engem küldj!” – ezzel a felkiáltással vállalja el próféta küldetését Izajás, amikor az Úr megjelenik számára, és végignézve bűnös népén megkérdezi: „Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?” (Iz 6,8)

Idén július 7–11. között a 13-18 éves korosztályból több mint háromszáz fiatal gyűlt össze az Esztergom-Budapesti Egyházmegyéből a bodajki falutáborban, hogy a „jók még jobbakká legyenek”, és keresztény küldetés-tudatukban megerősödve továbbvigyék a lángot életük különböző területeire.

zőnek, július 5-én, két nappal a résztvevők érkezése előtt, már ott voltunk Bodajkon. Azt már az előkészítő találkozások során felismertük, hogy nekünk, kiscsoport-vezetőknek különös szerepünk van a táborban, hiszen lehet, hogy a „szervezői ranglétrán” alul vagyunk, ez azonban azt jelenti, hogy mi közvetlenül állunk kapcsolatban a résztvevőkkel! Ezzel a felelősséggel azonban nem maradtunk magunkra: azért találkoztunk két nappal a Tábor kezdete előtt, hogy erre felkészítsenek minket. Modern kifejezéssel talán úgy lehetne megfogalmazni, hogy egy „intenzív csapatépí-

Ott voltunk, hogy minket küldjön!

A FIATALOK KÜLDETÉSTUDATA ÁLLT A KÖZÉPPONTBAN

Az Egyházmegyei Ifjúsági Tábor (EMIT) hagyományosan háromévente rendezik meg, idén hatodszorra. Ez jelenthetett rutint a szervezésben, azonban mivel minden ilyen alkalom más gondolat, üzenet köré épül, ezért inkább az a kihívás, hogy az ideik még jobbak legyenek, mint az előző! A lécs pedig nagyon magasan volt: az elején többen is elmondták, hogy idén azért jöttek EMIT-re, mert a múltkorit tartják „életük legjobb táborának.”

Az eseményt tehát gondos felkészülés előzte meg. Az együttléti vezetője, Bárány Béla atya által kiválasztott mottó nyomán már körvonalazódott a menetrend. Hogy minél inkább személyre szabott programokkal készülhessenek a szervezők a különböző életállapotban lévő, eltérő lelki beállítottságú fiatalok számára, életkor alapján három (13–14, 15–16, 17–18) altáborra osztották a résztvevőket. Az altáborokban – ügyelve, hogy a tagok lehetőleg ne ismerjék egymást – átlagosan nyolcfős kiscsoportok alakultak, melyeknek élére két-két kiscsoportvezető került.

Vezető(ki)képzés avagy így készültünk mi

Én az egyes számú altábor egyik kiscsoport-vezetőjeként csatlakoztam a szervezéshez. Két előkészítő találkozás után, ahol a különböző programokra (pl. fakultációk, hivatások bemutatása, fiú-lány különprogram, altábori vetélkedő, sportdelután stb.) jelentkezhattunk szerve-

tő és vezetőképző tréningen” vettünk részt, Kató Csaba diakónus és felesége, Kató-Bellavics Ágota irányításával. A katekéta-házaspár több évtizedes tapasztalata nyomán a felkészítő napok teljes sikerrel zárultak. Egyrészt a szervezőkből egy összetartó csapat állt össze, másrészt pedig rengeteget beszéltünk arról, hogy milyen egy jó vezető(páros), mire figyeljen egy kisebb közösség esetén, milyen kihívások érhetnek minket, és arra, hogy válaszoljunk úgy, hogy abból mindnyájan megerősödve kerülünk ki. Kedvenc gyakorlatom, amikor rövid történeteket, példázatokat dolgoztunk fel közösen, tanulságokat keresve, hogy mire érdemes törekedni, és mit fontos elkerülni vezetőként.

Ezek a felkészítő napok azért voltak különösen fontosak, mert a következő hét során nagyon erősen egymásra lettünk utalva: ennyi résztvevő számára csak úgy lehet sikerrel programot szervezni, ha figyelünk egymásra, ismerjük a helyünket és feladatainkat, és ha valami váratlan történik, tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül, hanem számíthatunk a többi szervező segítőkészségére.

A „kiképzés” olyan jól sikerült, hogy a végén többekben megfogalmazódott: „Már ennyi élménnyel is hazamehetnék!” Mintha az apostolokat hallottuk volna a Tábor-hegyen: „Uram, jó itt nekünk...” (Mt 17,4) De mi is küldetést kaptunk: továbbadni az örömhírt a másnap érkezőknek...!

A megérkezéstől a küldetés elfogadásáig

Július 10-én, kedden reggel a fiatalok a Szent István Bazilika előtt találkoztak, hogy egy három buszból álló konvojt megtöltve levonuljanak Bodajkra, ahol a felkészült (és felkészített) szervezők közös énekléssel fogadták őket. Az altáborokra (piros, kék, zöld), majd kiscsoportokra oszlás után meg is kezdődtek a programok. Az öt nap eseményeinek mottói a tábor fő gondolatának szavaiból álltak össze, azaz a különböző napokon a programok az *itt, vagyok, engem, és küldj* szavak köré épültek, míg az utolsó, szombati napot hálaadással zártuk.

Ahelyett, hogy rosszat mondunk a rosszakról, segítsük a jókat, hogy még jobbakká legyenek, a gonoszokat pedig abban, hogy megtérjenek!”

SZENT XXIII. JÁNOS PÁPA

A tábor ezerféle programja közül csak néhányat szeretnék kiemelni, amelyek számomra a leginkább kifejezték az EMIT célját és hangulatát. Az első nap az „itt” szó jegyében a testi-lelki megérkezésé, ismerkedése volt. A kiscsoportok (előreutalva) szerzetesrendek neveiből alkothattak maguknak különböző neveket, így a Laza Riskák (a Klarisszák nevéből), Lézik (Szaléziak), Ipukacsok (Kapucinusok) mellett a mi kiscsoportunk lett az A-Laposak (Pálosok). A második napon, szerdán („vagyok”) önismereti programokkal készültünk, például este személyiségtesztet töltöttek ki a résztvevők, amit egy játék során elemezhetek ki, jobban megismerve saját jellemzőik előnyeit és kihívásait. Csütörtökön („engem”) délelőtt Székesfehérváron, különböző éreneyeket lehetett gyakorolni ötletes csapatjátékokban, a délutánt pedig a férfi-női hivatás megismerésének szenteltük: a leendő férfiak például Füzes Ádám atya autóján kereket cserélhettek, szituációs játékban játszhattak el randihelyzeteket, sőt, megtanulhattak nyakkendő kötni! A lányok ezalatt vezetett beszélgetések során kókuszgolyót formázhattak, gyöngyöt fűzhetek, majd bekötött szemmel kellett otthoni feladatokat megoldaniuk (női táskában kutakodni, SMS-t írni, kiteregetni vagy limonádét készíteni). A pénteki napon („küldj”) a szerzetesi hiva-

tást ismerhettük meg közelebbről: a „szerzetesek forgószínpadán” tucatnyi különböző rend szerzetesei és szerzetesnői mutatkoztak be, saját és alapítójuk példáján keresztül téve életszerűbbé számunkra a megszenteltség e formáját.

Az utolsó napon a résztvevők oda érkeztek, ahonnan indultak: a Szent István Bazilika elé. Mégis látszott a tekintetekben, hogy lélekben nagy utat tettek meg az öt nap alatt. A kétszáz fiatal és a száz fős szervezői gárda olyan szívvel énekelte a Bazilika lépcsőin az Imperfectum együttesnek köszönhető táborigimnuszot, hogy igazi tanúságtétel lehetett az odasereglett szülők, érdeklődők és turisták számára. A vezető Bárány Béla atya áldásával a tábor véget ért, de ez adott lehetőséget, hogy elinduljon valami új...

Mit adunk tovább?

Ahogy azt a táborigimnuszok is mutatták, a cél az volt, hogy a résztvevők jobban megismerjék és tudatosítsák azokat a feladatokat, amelyek a krisztusibb élet felé vezetnek. Ennek a fontosságát ma nem lehet eléggé hangsúlyozni, amikor a szeretet köré épülő humánus értékektől (a szabadság felelős megélése, az elköteleződésre való bátorság, az értékközpontú közösségekhez való tartozás stb.) eltávolodott, identitásában meggyengült Európában egyre nő a kétségbeesés és a vágy, hogy az esendő individuum helyett valami biztonságot jelentő erő kerülhessen a középpontba.

Emlékeztethet a helyzet egy kamasz útkeresésére, amikor szembefordul szüleivel, hogy kitörjön a megsokkolt keretek közül, és saját lábára állva megtalálja saját válaszait az élet kérdéseire. Ezt az időszakot a szülőknek akkor is el kell fogadniuk, ha tapasztalatuk révén biztosak a saját igazukban. Ilyenkor a nevelőmunka feladata a bizalmi viszony fenntartása, és a további jó példa mutatása, hogy a „tékozló fiú” végül hazatérjen az atyai házba.

Nekünk, keresztényeknek tehát ez ma a feladatunk: példát mutatni, hogy érdemes úgy élnünk, ahogy Krisztus tanította. Tettekkel bizonyítani, hogy mi ismerjük azokat az értékeket, amikhez érdemes visszatérni. Úgy hiszem, a résztvevőkben sikerült felébreszteni ezt a felelősséget, hogy hazatérve életük különböző területein egyre hitelesebben éljék meg Krisztus tanítását.

Mert mi ott voltunk, és most minket küldött.

Ottlik Domonkos**vers mindenkinek**

*Virágzik az orgona;
ablakom alatt
díszesen pompázik
a kert!*

*Az égen fel-
hőrongyok libeg-
nek,
szívemben hallgat
a csend...*

*Vajon honnan jött, és
hová tart ez
az évszak?
Milyen kincseket
rejteget még a
tarsolyában?*

DENCSIK LÁSZLÓ

Megbocsátást kérünk Istentől minden ember és intézmény számára, akik bezárják az ajtót a menekültek előtt. Fivéreink és nővéreink előtt, akik otthont keresnek, ahol félelem nélkül élhetnek. (FERENC PÁPA) A körülményeket nyitott szemmel figyelő ember e nyilatkozat előtt sem lehetett teljesen közömbös, nemcsak a tények, számok és a jelenség közvetlen súlya iránt, hanem azért is, hogy a közeli jövőnél távolabb nézzen.

Erősen fogva tart a fenti felütés, amelynek következménye nem is lehet más, mint a szolidaritás érzése – nem szívesen bontom szét e vándorló tömeget gazdasági, politikai okból menekülőkre, mert ahonnan nekiindulnak a jobb élet ösvényének, számomra – az üldözött keresztényeket talán külön kiemelve – nincs különb-

rend megjelöli a választási lehetőségeket. Ez – történelmi léptékben – számos alkalommal lett érzéketlenség, sőt kegyetlenség forrása. *Boot ist voll*, a csónak megtelt – a svájci hatóságok ezzel a három szóval közölték, hogy a II. világháború folyamán miért nem fogadnak több menekültet. Zsidókat sem. Annyit menteni, amennyit a vízszint enged vagy mindenki elpusztul: ez az elsőtiszt rettenetes terhe. A migránsok által használt csónakok pontosan és képszerűen láttatják, hogy Lampedusa szigeténél meddig ér a víz.

A liberális szövegeknyv

Jelen írás csupán egy személyes dilemma nyugtalan jelzése, a bevándorlás európai folyamata mégsem írható le a liberális indíték említése nélkül, amely az egész

Tömegvonzás

S Z Ö G E S D R Ó T V A G Y S Z O L I D A R I T Á S ?

Írásunk szerzője 1979-ben csatlakozott a tempom muzsikusz közösségéhez. Karnagy, kántor. Szívügye a szép régi egyházi ének gondozása. Felesége pedagógus, három lányukkal a Szentimreváros lakói.

ség a kiindulási pontban: háború, erőszak, ivóvíz- és élelmiszerhiány, kényszermunka etc., vagyis az emberhez méltó feltételek teljes hiánya okán – néhány csibészt kivéve – mind megérdemelnék az irgalmat. Róma püspökének szavai nem hordozhatnak a Szentírással ellentétes üzenetet, ugyanígy hallgatása is a megszólalás lélek nélküli jelzése lenne, de a migrációval kapcsolatos mondatok a templomba járó emberre feloldhatatlan lelkiismereti terhet tesznek. Ha eljutunk odáig, hogy az érem mindkét oldalát lássuk, az sem tagadható, hogy e vándorlás a *vallás menetelése* is, vagyis a kereszténység és az iszlám ütközése törölni fogja az egyik jelenlétét a másik kárára. *Európának vissza kell nyernie erkölcsiségét és hitét, mert veszélyt jelent, hogy miközben a Nyugat elvesztette vallása gyökerét és morális tartását, az iszlám igazodási ponttá vált – így HENRI BOULAD, az Egyiptomban, szíriai-libanoni szülők gyerekeként született jezsuita – kétféle iszlám létezik: az irányítani akaró, erőszakos, valamint a nyitott, toleráns. Ez a kettősség Mohamed óta létezik, és a Koránban is jelen van, és a két irányzat között teljes az ellentmondás. Az egyik a nyitottságra, a másik a térítésre és mérsárlásra fókuszál* – jelezte a szerzetes.

A szeretet sorrendje

Veszély esetén annak nyújtok először segítséget, aki közelebb áll hozzám, akinek személyes kapcsolata magasabb rendű felém: házastárs, gyermek, szülő, rokon, ismerős, idegen. És e sorrend első három helyzetjét még békeidőben is lehetetlen felállítani. A szeretet-

haszonelvűségnek és a családmódel felszakításának folyamata által sziklára vetett magot, és mégis termést hozott mára.

Az úgynevezett fejlett világban a demokratikus társadalmi berendezkedés a látszat ellenére sem valósult meg, a népfeltség szépsége illúzió mindaddig, amíg a tőke olyan sűrítmenyben létezik, amely megengedi, hogy egy-egy érdekcsoport akkora vagyonnal bírjon, amely nagyobb, mint országok, sőt földrészek értéke. A multikulturalitás dicsérete száraz haszonelvűség: a színesek végezzék el azt a munkát, amelyet a fehérek alacsonyrendűnek vélnek, s pótolják azon – meg nem szület gyermekeket – akik majd nagyszüleiket, szüleiket eltartják. Érelődik a senki által meg nem választott jogvédők, az „igazi” demokraták s „humanisták”, a másság rajondói számára feloldhatatlan szembesítés, mely szerint e másság hűsége a Kába szentélyhez nem csereszabatos a felvilágosodás általuk magasra tartott értékrendjével. A vallás olyan választóvonal, amely a tolerancia zászlólengetői számára tolerálhatatlan. A liberális demokrácia önvédelmi tehetsége kicsiny, lényegéből fakadóan el kell érkeznie addig a pontig, amíg ki kell rekesztenie másokat, saját maga védelmében. Ez a pont azonban ezen épület összeomlását jelenti, hiszen mi értelme lenne annak a szabadságnak, amely válogatni kénytelen?

Az azonos neműek házassága?

Létezik ilyen szóösszetétel, hiszen a nyelv következmények nélkül megerősítható. A magam részéről a

tartalmi kapcsolatot nem tartom e tartalomhoz méltónak. Az Úristen Ádámot egy Évával ajándékozta meg, bár teremthetett volna egy másik Ádámot – sőt kettőt – is. Nem tette. Így csak egy örök megoldás marad: a házasság két igen és két nem. Minden más: más.

A fenti bekezdés és a migráció között csak látszólag nincs átjárás. Mert a gyermekek nemzésére alkalmatlan viszonyrendszerek keretbe foglalása, a család szándékos megsebzése, a természet ellen való beteljesülés felhangolása elvezet az egységes nemzet felbomlásához. A legkisebb közösség válsága itt találkozik a haszonelvű társadalmi berendezkedéssel, ahol minden alávetett a megtérülés követelményének. Az okostelefon és a gyermekvállalás egyaránt befektetés lesz, az elvárás pedig annak választása, amely rövid távon megtérül. Így kerül a gyermekáldás az utolsó előtti négyzetbe, mint rendkívül lassan fiadó értékpapír. Ellentétben a Föld nevű bolygó muzulmán oldalával.

A kritikus tömeg

A befogadás készségének sarokpontja, hogy mit gondolunk a nemzet fogalmáról. Hat betűt és az adott ország határain belül élő lakosok számszerű összegét, akik szabadon döntenek, egyéni érdekeik mértéke szerint? Cserében nem állítanak korlátokat a társadalom viselkedési-, vallási- és kapcsolati rendszerében, nem döntenek arról, hogy mások hol és hogyan éljenek. Vagy az országlakosok többsége egy magasabb rendű közösség formálásában érdekelt, amely nem egyenlő az egyedek számtani összegével, hanem a kultúra, a hagyományok, a nyelv megőrzése – esetünkben – a magyarságtudat edzése a közös nevező. Ez szembe megy a világpolgár magatartásával, aki minden közösséget és ennek felhalmozott értékeit egyszerű jogviszonynak látja. Ez utóbbi számára nincs tétje az elfogadás különböző fokozatainak: ő az elfogadást dogmaként és korlátlanul követeli meg, az értékek iránt semlegesen, annak kinyilvánítása nélkül, hogy a cselekedet építő vagy romboló jellegű-e.

Az elmúlt két évezredben tömeges és időben gyors népvándorlás még sehol a világon nem párosult békés beolvadással, nemcsak a társadalom megszokott szerkezetének felszakadása, hanem a vallási törésvonalak arébb tolódása okán sem. A mennyiség és a ritmus ilyen mértékű megváltozása során a legnyilvánvalóbb kérdés – amit a politikailag korrekt színpalak előtt feltenni sem illik – ez: lenni vagy nem lenni? Az identitás megőrzése a most látható és vélhető léptékben az első az egyenlők között, és kényszerűen hátrébb tolja a szolidaritást. Más neveltetés, más kultúra, más hit, más ösztönök, más szín, más életcél, más társadalmi szereposztás. *Nem rosszabb, csak más.*

A magyarság tapasztalatai bőségesek: amint a lélekszám eléri a kritikus tömeget, a tenger feltámad és a víz vagy annak árja lesz az úr.

A lét elviselhető könnyűsége

Mohamed nem kér sokat követőitől, az iszlám ezért (is) hódított és hódít rendkívül hatékonyan: ima, a Ramadan böjtje, az alamizsna, a zarándoklat, a megtartoztatás a tisztátalan állatok húsától és a bortól. Valamint bizonyosan számolnunk kell e vallás *sarokpontjával*: az igazhívó csak az iszlám által birtokolt földet tartja törvényesnek – ami ezen kívül esik, az meghódítandó és megtérítendő *hadszintér* (dár al-harb). Követői nemcsak vallási közösséget, hanem egy *államrendet* alkotnak, egyiket a másik nélkül nem elválaszthatóan. E tény nem hangsúlyozhatjuk eléggé.

A gyarmatbirodalom visszavág

A fehér ember válogatott kegyetlenséggel, kapzsisággal rabolta el világrészek kincseit. Most is ezt teszi – a kímeletlenség nem változott, a felszínen látszó módszerek finomodtak, a víz alatti történéseket elhallgatja vagy politikailag korrekt újbeszéddel takarja el. A szolgamunkáért alacsony bért fizet, a nyersanyagért pedig bombázókat küld. Bizony. E nemes tettek következményeképp Irakban, Afganisztánban és Pakisztánban legkevesebb 1,3 millió, többségében civil, pusztult el. Ők a járulékos kár.

Ami a Közel-Kelet és Afrika nekiinduló népét illeti, teljes joggal mondhatják: mi is szeretnénk részesedni azon javakból, amelyeket régen és azóta, tőlünk vittetek el. Nem gondolom, hogy a migránsok ezzel a tömör vággyal érkeznek, de ha így tennék, lenne igazságuk benne.

A mérték, mint egyedüli reményünk

A világon megtermelt javak többségét egy szűk, de korlátlan hatalmú érdekközösség tartja a kezében, amely a mértéket már rég elvesztette, és abban érdekelt, hogy ezt senki ne próbálja megkeresni. Pedig az egyetlen lehetséges út, amely esélyt ad, hogy megőrizzük az általunk felépített jóléti államot az, hogy e javakból radikális mennyiségben és ellenszolgáltatás nélkül juttassunk azoknak, akiket ezek hiánya űz. Ha a felhalmozott vagyon, tudás és erőforrások továbbra is néhány százmillió ember birtokát képezik, akkor a vízvonal átfolyik a csónak peremén, és mindnyájan elsüllyedünk. Nem a szerencsétlen sorsúak importja, hanem a *javak és a tudás exportja* adhat feloldozást. Ennek belátása és az ezzel járó önzetlenség – az eddigi tapasztalatok metszetében – nem fog magától kialakulni. Egy mindent átvilágító kataklizma nélkül nem. Addig pedig rossz és még rosszabb megoldási kísérletek részesei leszünk. Nem kétséges: ez a szabad akarat ára. De a reménye is.

Csányi Tamás

A Lépcső készsággel várja azon testvérek írásait, akik az őket megérintő gondolatokból szívesen közölnek, adnak útravalót közösségünk javára: karnagy@szentimre.hu

433. Szent Bernát cserkészcsapat. 11 nap. 280 cserkész. 10 tonna felszerelés. Napi 1 köbméter ivóvíz-fogyasztás. Nyílt napi mise 600 fővel. 65 programblokk. Tábornút. Zászlószertartás. Egyenruha. Röviden, számokban, címszavakban. Idén is megrendezésre került a plébániai cserkészcsapat cserkésztáborra.

vesznek részt. Az alapfeladatokat ellátó cserkészeket törzsnek hívjuk, ide tartozik a parancsnokság, a beszerzés, a konyhás, az egészségügyes. A tábor teljesen nomád, igyekszünk ezt a formát megőrizni, szeretnénk a természettel minél nagyobb összhangba kerülni, ezáltal a legkisebb lábnyomot hagyni magunk után.

A nevelés kalózzai

TYÚKVÁGÁSON IS RÉSZT VETTEK

Minden cserkésznévének koronája a nyári tábor. Csapatunk idén Tardos mellett egy ligetes erdőben, patak mentén, dombok alján táborozott. Mint minden évben, idén is volt keretmesénk, ez alkalommal kalózos történetet választottunk. A keretmese arra szolgál, hogy egy-egy történetet, korszakot játszva dolgozzunk fel, ezáltal elmélyedjünk benne, megéljük azt. Minden tábor egy előtáborral kezdődik, amely 3-4 napos. Itt építjük fel az alaplétesítményeket, a konyhát, az ebédlőt, a latrinákat, a zuhanyzókat, az alakuló teret. Maga a tábor 11 napos, ebből a kiscserkészek 5 napon

A táborozókat 3 korosztályra osztottuk fel: kiscserkész, cserkész és kósa. A táborlakók életkora 6 és 24 év között oszlott el, így különféle foglalkozásokat kellett biztosítanunk cserkészeink számára. Hadd említsek párat, melyek mind a testi, mind pedig a lelki épülést szolgálták: korosztálynak megfelelően sport, kézművesség, számháború, kirándulás, kereskedőjáték, lelki program, szentmise, tánccház, népdaltanulás, tábornút. Idén kifejezetten jól sikerült egy programblokkunk, amely a „helyi erő” nevet viseli. Ennek lényege, hogy táborozási helyszínünkön segítünk a plébániának és

az önkormányzatnak. Így került sor arra, hogy újjarmurváztuk a kálváriadomb útját, fát aprítottunk időseknek, fűvet nyírtunk, valamint kőmentesítettünk egy futópályát. Jó volt látni a cserkészeket, hogy jobb állapotban hagyják itt a világot, mint ahogy kapták.

Táborunk célja az volt, hogy a gyerekek közelebb kerüljenek a természethez, ápolják a magyar hagyományokat, a kultúrát, elmélyüljenek hitükben. Hagyományápolásként új programot is bevezettünk, idén a nagyobbak tyúkvágáson is részt vehettek. A vágástól a feldolgozáson és az elkészítésen keresztül minden feladatot ők végeztek, ezáltal megismertettük velük, hogyan kerül az étel az asztalra. Véleményem szerint, ez nagyon jól sikerült esemény volt a tábor színes palettáján.

Nyílt napunkon meglátogatnak bennünket cserkészeink szülei. Betekintést nyerhetnek a tábor mindennapjaiba, részt vehetnek különféle programokon. A napot, mely egyben a fogadalomtétel időpontja is, egy közös szentmisével ünnepeltük meg, melyet idén Sixtus főapát tartott.

A tábor alapján is elmondható, hogy a Szentimrévárosban él a cserkészlet, feladata, jövője jól látható. Missziós tevékenységünkre, ifjúságnevelő munkánkra szükség van, melyhez igyekszünk utánpótlást, anyagi biz-

tátságot teremteni. Szeretnénk a fiatalokat magyarrabb magyarrá és emberebb emberré nevelni. Igen biztató, hogy Budaörsön most hoztunk létre egy új csapatot, illetve Kelenföldön is alapításra kértük fel bennünket, amelyhez erőnket gyűjtjük.

Sziráki Márton

Az írás szerzője gyermekkor óta jár a Szent Imre-templomba. 14 éve ministrál, ugyanennyi ideje cserkész a plébánia csapatában. Nagyjából 6 éve lát el sekrestyési, kertészeti és gondnoki feladatokat a templomban. A szertartások előkészületében és vezetésében is lendülettel vesz részt. Jelenleg a Pécsi Orvostudományi Egyetem hallgatója.

Politikai és gazdasági menekültek szétválaszthatatlanul olvadnak össze az emberáradatban. A háború és a keresztényüldöztetés elől menekülők, a céllal, spirituális küldetéstudattal útnak indulók, az élhetőbb körülmények közé vágyódók keverednek a valóban segítségre szoruló menekültekkel.

Emberáradat

SPIRITUÁLIS KÖVETKEZMÉNYEK

Az Európai Unió megosztott, hiszen önmaga reprodukciójára sem képes, a rendkívül alacsony, 1,3 % alatti szaporodási rátával képtelen a munkaerőpiaci egyensúly megteremtésére, a szükséges munkászekerek hosszabb távú biztosítására. A fejlettebb tagállamok munkaerőhiánnyal küzdve, egyes szakmákban kifejezetten nyitottak a bevándorlók tömegei iránt, így a külső határok védelmét sem tartják elengedhetetlenül fontosnak. Befogadók a bizonytalan küldetésű, soknyelvű és soknemzetiségű emberáradattal szemben. Kolumbusz érkezését fogadhatta ilyen zavarodottan és önvédelemre képtelen állapotban a vallásilag is erősen megosztott, soknemzetiségű indián népesség 1492-ben, leginkább a maya és az inka kultúra. A tétlenségnek és tétovaságnak márpedig ára van és még inkább ára lesz.

A *spirituális következményekről* ugyanis alig hallani valamit, holott számtalan jel utal arra, hogy az iszlám világból érkező menekültáradat Európa fundamentumát, a keresztény értékrendet kezdi ki. Kimeríthetetlen tartalékok várokoznak a horizonton. Elegendő, ha csak Afrika 1 milliárdot bőven meghaladó, rendkívül fiatal, és a klímaváltozás miatt mélyszegénységben fuldokló, mezőgazdasággal foglalkozó lakosságára gondolunk. De a Közel-Kelet és Észak-Afrika, „az Arab Tavaszt” elszenvető, szétzilált hatalmi struktúrájú, és törzsi ellentétektől szétfeszülő társadalmait, földönfutóvá tett lakosságát sem hagyhatjuk ki a számításból, amint azt a Görögországba és Macedóniába áramló, vagy az Olaszországba igyekvő, Lampedusa szigetére hajózó – sokszor hullámsírba süllyedő – és Ceuta városán keresztül Spanyolmarokkába menekülők ezrei bizonyítják.

Qui prodest?

Önkéntelenül is felvetődik a kérdés: kinek az érdeke? Mi ennek a felgyorsult áradatnak az igazi oka, kiváltó tényezője és valódi célja? Valami történt a világban, ami eddig nem játszott különösebb szerepet. A fejlettségbeli eltérések ugyanis nem új keletűek. A gyarmattar-

tók és egykori gyarmataik között mindig volt – ha egyirányúnak is tűnő – migráció. Életszínvonalbeli különbségek, amióta világ a világ léteznek, sőt történelmi távlatokkal bírnak. A különbség tehát lehet táptalaja a hirtelen felgyorsult, napjainkban virágzásnak indult és beláthatatlan jövőt képező népvándorlásnak. A Általános Vámtarifa- és Kereskedelmi Egyezmény és a Kereskedelmi Világszervezet megállapodások sora bizonyítja, hogy a fejlett országok számtalan, a gesztusnál lényegesen többet érő engedményt tettek a feltörekvő gazdaságú, és a fejlődésben leginkább elmaradott országoknak. Célként fogalmazódott meg ugyanis az, hogy érdemben csökkenjen a fejlett és fejlődő világ közötti gazdasági úr és támogatottságbeli rés, hogy a feltörekvő világ termékei vámentesen vagy a legnagyobb kedvezmény elvét érvényesítve jelenhessenek meg a fejlett országok piacain.

Az ellentétek tompítása ma is napirenden lévő kérdés a nemzetközi fórumokon, így nehezen képzelhető el, hogy a felek felálltak volna a tárgyalóasztaltól. Sokkal inkább az a valószínű, hogy a kérdés nemzetek fölötti dimenziót kapott.

Az sem kizárt, hogy a TTIP rövidítéssel ellátott, az Egyesült Államok és az Európai Unió között tervezett *szabadkereskedelmi megállapodás* körüli zűrzavar lehet a háttérben, és a migránsok áradatának burkolt finanszírozása a tárgyaló fél gyengítését, megpuhítását célozza.

A spiritualitás ébredésének kora

Az elvilágiasodás ideológusai az 50-es, 60-as években, nemcsak nálunk, hanem nyugaton is azt hangoztatták, hogy a vallás a felvilágosult embernek személyes

ügye, és a világpolitika eseményeit nem befolyásolja. Hogy mekkorát tévedtek, azt a napjainkban zajló folyamatok világítják meg csak igazán. A szovjet ateizmus nyomása alól felszabadult népek rácsáfoltak erre a megkövesedett szekularizációs elméletre, az ateizmus legdurvább formáinak helyt adó Oroszországban virágzásnak indult a hitélet, olyannyira, hogy a Kreml jelenlegi, nem éppen makulátlan múltú urai sem vonhatják ki magukat alóla. Más területeken, ahol korábban gyökeret vert az ateizmus, egy újfajta spiritualitás ébredésének lehetünk tanúi. A radikális vallásosság, más szóhasználatnál a fundamentalizmus, térnyerését érezhetjük a világvallásokban.

Írásunk e pontján szögezzük le világosan: Mohamed követőinek jelentős része hitének békés világát éli, gyakorolja a keleti vendégszeretet hagyományos gesztusait, és szülőföldjét tekinteti hazájának.

A tények és a képsorok azonban a Közel-Kelet másik arcát is megmutatják. Megdöbbentő, felkavaró, borzalmas cselekedetokről hallani nap mint nap. Iszlám fundamentalisták keresztény templomokat rombolnak, keresztényeket fejeznek le demonstratív módon, elretentő példaként szolgálva arra, hogy az iszlám radikális ága milyen mélységekre képes. A vallási szélsőség nem kíméli az évezredek kultúra építészeti emlékeit, ősi templomait sem, porrá zúzva a kultúrkinccs felbecsülhetetlen értékű emléktárgyait Aleppóban vagy Palmyrában.

Elkövetőként rendre a Szíriában hatalmas területeket uraló Iszlám Állam (ISIS) jelentkezik. De kinek a nevében hajt végre terrorcselekményeket ez a hatalomra törő, rejtett finanszírozású gépezet? Kinek a nevében akkor, amikor a három nagy monoteista vallás ugyanazt az Istent tartja az ég és föld urának, akár Allahnak, akár Jahvének nevezi.

A fele barát

A vallás, ha a történelem mélységeit borító fátylat fellebbentjük, mindig a hatalom megszerzésének eszközeként szolgált. A szomorú valóság napjaink gerjesztett

vallásháborúja, melynek rafinált eszköze a migráció, az Európát rajtunk keresztül is előzőnlő iszlám népesség. Lehet, hogy kényszerképzet, de olybá tűnik, mintha a történelem ismételné önmagát. Egykor a kereszténység védőbástyájaként álltunk, hatalmas véráldozat árán ellen az oszmán birodalom terjeszkedésének, a nyugati civilizációt hódoltatni akaró, magukat igazhitűeknek tartó iszlám hadaknak. A három részre szakadt ország, kivesző népesség, Konstantinápolyba elhurcolt, rabláncra fűzött asszonyok, janicsárnak elrabolt gyerekek, és a 150 évig tartó török hódoltság, megsarcolt, kivéreztetett gazdaság és megnyomorított történelem vallotta kárát ennek a látogatásnak.

A napjainkat megkeserítő menekültáradat mögött meghúzódó vallási terjeszkedés, eszközrendszerében nem, de céljaiban igencsak sok hasonlóságot mutat az öthatszáz évvel ezelőtti törekvésekkel. Kérdés, hogy a sok vitát kiváltó fizikai határáron kívül mit tehetünk ennek a folyamatnak a megállításáért a megosztott és döntésképtelen Európában.

A kereszténység újkori mártírjainak szenvedéseit látva, bizony elgondolkodtató, hogy vajon felebarát-e az, aki minket nem annak tart, sőt vallásunk eltörlésére, eltaposására tesz esküt, fenyegetve mindenkit, aki nem az iszlám híve. Kérdés, hogy ilyen esetben meddig tart az evangéliumi tanítás? Megfoszthat-e minket az egészséges önvédelemtől? Homokba dughatjuk-e fejünket? Látunk kell, hogy az elkövetők, sok esetben a Nyugat-Európában szocializálódott arab szülők második vagy harmadik generációs leszármazottjai, és mint ilyenek, alkalmasint kvalifikált, katonailag is jól képzett, gazdaságilag beágyazódott, finanszírozási háttérrel rendelkező emberek.

Ok nélkül lázadók

A kezük nyomán halálba küldött keresztények, akár a lefejezettek sokasága a líbiai partoknál vagy a sivatag homokdűnéi között, nem ártottak a légynek sem, ezért nem hasonlíthatók a mártírságot önként vállaló, a muzulmánok vallási érzékenységét tudatosan megsértő, 9. századbéli „cordobai mártírokhoz”, akik a próféta szidalmazásával vívták ki a kádi haragját. Mindezt egy olyan Spanyolországban, ahol a három világvallás, a zsidók, a keresztények és a mohamedánok békésen megfértek egymás mellett egy virágzó gazdaságú és kultúrájú mozarab világban. Nem hasonlíthatók ezek a szerencsétlenek a „Sátáni versek” megfogalmazójához, Salman Rushdie-hoz, de a Charlie Hebdo karikatúristáihoz sem, mégis ők fizettek a mások bűneiért. Ne adja Isten, hogy közülünk bárki az elszabaduló indulatok szenvedő alanyává váljon.

Dr. Szabó Jenő

Cikkünk szerzője a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen 1974-ben végzett üzemszervező agrármérnökként, ahol a mezőgazdaság-tudományi doktori címet is elnyerte. Másoddiplomáját az akkori Közgazdaságtudományi Egyetemen szerelte, majd a franciaországi, Angers-i Mezőgazdasági Akadémián tanult tovább. Mérnök-közügazdász. A Földművelésügyi Minisztériumban tevékenykedett 34 évet, ahol több nemzetközi szervezet tagjaként kiváló franciatudását is hasznosíthatta. Három évig dolgozott Algériában. Publikációs tevékenysége kiterjedt. Felesége szintén agrármérnök, két felnőtt leánygyermekük van. Foci, cselgáncs, lovaglás, evezés, síelés, úszás, biciklizés tartották és tartják karban. A család évtizedek óta kötődik a Szent Imre-templomhoz, de elsősorban gyermekeik révén váltak a közösség aktív tagjaivá.

A mint az ismert, a neoliberális elméletnek az államról való nézete ezzel tökéletesen ellentétes. Szükséges elmélete szerint az államhatalomra egyáltalán nincs is szükség, vagy ha van, csak minimális nagyságban. A fejlődést a szabad verseny, a szabad vállalkozások rivalizálása jelenti, ha ebbe az állam beleszól, az csak a „haladás” kárára történhet. Ez lényegében a kezdeti kapitalizmus gondolata, amely régeb-

igazságossággal, általában az erkölcsi törvényekkel, az emberek, és nemzetek méltóságával. A mai állam gazdasági rendszere rendkívül bonyolulttá vált, csak látszólag korrekt, a valóságban áttekinthetetlen, és igazságtalan konstrukció. Minden tőkés vállalkozás, legyen az kis, közepes, vagy nemzetek fölötti nagyvállalkozás (multi), fontos termékeket állít elő, tehát elméletileg a közjavát szolgálja. Termékei segítségével

Már a tizedik parancsolat intézkedik

A K E R E S Z T É N Y Á L L A M / 2 . R É S Z

Írásunk szerzője 1931-ben, régi szegedi polgárcsaládban született. Középiskoláit a szegedi piarista gimnáziumban végezte, de az államosítás miatt állami iskolában érettségizett.

A BME Mérnök Karán, 1953-ban, mint hidépítő mérnök diplomázott. 1990-től, nyugdíjazása után kedves érdeklődési területe a természetbölcsület irányába fordult. 2007-ben az Éghajlat kiadónál jelent meg a *Jelek Istentől* c. könyve, amely a fizika kultúrtörténetével foglalkozó tanulmányi gyűjteménye. E kötet a fizika egy-egy törvényét, egy-egy elméletét vázolja fel, és ismerteti az azokból levonható filozófiai következtetéseket.

ben, egyenlő feltételek mellett igaz is volt, mára azonban ezek az egyenlő feltételek már megszűntek. Hatalmas vagyonok halmozódtak fel, melyek behozhatatlan előnyt jelentenek tulajdonosaiknak. Sőt, a „szabad verseny” túllépett az országok határán, és „globalizációvá” duzzadt. Meghirdette a „szabad tőkeáramlás, szabad piac és szabad munkaerő áramlás” gondolatát is, amely az eddig is létező szociális problémákat csak fokozta. Ez a rendszer nem ismeri az igazság, igazságosság, emberi szolidaritás erkölcsi elveit, és tökéletesen illik rá Szent Ágoston mondata: „Igazságosság nélkül, mi más az állam, mint szervezett rablótársaság.” Szent II. János Pál által kibocsátott „Centesimus annus” enciklika felhívja a figyelmet korunk, de különösen a kelet-közép-európai államok nagy tévedésére is: Mivel a kommunista és kapitalista gazdasági rendszer küzdelmében a kapitalista rendszer maradt felül, az emberek nagy része azt gondolja, ez az igazi gazdasági alternatíva, amely a haladást szolgálja, ezt kell támogatni. A fentiekből azonban egyenesen következik, hogy sajnos ez nincs így! A globalizáció ugyanis kétértelmű, azaz egyaránt hasznos és bűnös rendszer. Hasznos, amennyiben az egész világon elterjeszti a modern technikát, amely megkönnyíti az emberek életét. De egyben bűnös is, amennyiben nem törődik az

nyereségre tesz szert, és nyeresége után adózik az államnak. Ez az adó, – csakúgy, mint a munkavállalók fizetése – felosztható bruttó és nettó nyereségre. Az adózás előtti nyereség a bruttó, az adózás utáni a nettó nyereség. Az adózás utáni, – tehát a nettó nyereséggel – maga rendelkezik, és itt jelentkezik a rendszer álnok szerkezete. A nettó nyereség kimutatása ugyanis nagyrészt „üzleti titok” és innen származik a szociális igazságtalanság növekedése. Ezt a nyereséget nem könnyű ellenőrizni, nagysága függ a bér és rezsiköltségektől, azaz több tényezőtől. Felhalmozása azonban a vagyoni különbségek legfőbb forrása. Még inkább látszik ez a globalizáció elterjedésével. A multinacionális cégek leányvállalatokat alapítanak külföldi országokban. Az itt termelt nyereségük után ugyan elméletileg itt is „tisztességesen” kifizetik a helyi adót, de a nettó nyereséggel külföldön is szabadon rendelkeznek. Azt „jogosan” kiviszik, ill. kiszivattyúzzák az országból.

A multinacionális tőke ezenkívül arra is jogot formál, hogy bármely külföldi ország természeti kincseit egyszerűen kisajátítsa magának. Mi magyarok pl. évek óta bonyolult rendeletekkel, törvényekkel próbáljuk megakadályozni, hogy a magyar termőföldet külföldiek ne tudják kivásárolni. A határainkon belüli föld

ugyanis nemzeti kincs. (Sajnos, egyéb természeti kincseinket már eladtuk.) A globalizáció bűnös struktúrája itt is nyilvánvaló! A kisajátításból származó nyereség „kiszivattyúzása” egy országból a gyarmatosítás modern formája.

Margareth Thatcher angol miniszterelnök volt az, aki először irányította a figyelmet a vállalatok nettó nyereségére. Javasolta, a dolgozói részvények fogalma, vagyis az a gondolat, hogy a nettó nyereségből a vállalat dolgozóinak is részesedniük kell. Majd ugyanezt tette Szent II. János pápa a Centesimus annus enciklikájában. A nettó nyereség korlátlan felhalmozása keresztény szempontból elfogadhatatlan! Az enciklika különbséget tesz a felhalmozott nettó nyereség birtoklása, és használata között. Itt kell idézzem Bálint József S.J. könyvéből a következőket: Már a keresztény ókor markáns egyéniségű atyáinál is találunk ilyen kifejezéseket: „Ami vagyondban a fölösleget képezi, az egyszerűen nem a tied, hanem a rászoruló felebarátodé.” Mára a tőkésosztály kapzsisága és hatalomvágya világ jövőjét veszélyezteti. De veszélyezteti az államok békéjét, mert a jelenlegi rendszer nem tudja, de nem is akarja megállítani a munkanélküliség terjedését, és ezért világméretű válságot okoz.

A pápai körlevelek ezzel szemben az „osztó igazságság” elvén állnak. Ez azt jelenti, hogy a nemzetállamoknak joguk van beavatkozni a nettó nyereség elosztásába. Amíg ugyanis egy multinacionális cég csak a saját nyereségével törődik, az államnak a közjót kell szolgálnia. Az enciklikák szerint tehát, a keresztény állam szerepe valahol a köztulajdon, valamint a szélsőségesen, csak a saját nyereségével törődő cégek között a középúton van. Elfogadja, hogy a tisztességes, erkölcsi alapon álló verseny a fejlődés, a gazdaság hajtóereje, de nem fogadja el, hogy a szélsőséges nyereség koncentráció automatikusan biztosítja a fejlődést. A nettó nyereség felhalmozódása szociális problémákat okoz, mert ellentétes a közjó elvével.

A keresztény államfogalom alapja az igazság, igazságság, szolidaritás, röviden: a közjó biztosítása. Nem fogadható el sem egyes csoportok (pártok), sem a tőketulajdonosok privilegizált helyzete. Ez az igazi szociális érzék: „Amit a legkisebbeknek tesztek, nekem tesztek,” mondta Krisztus. A jelenlegi válság megoldására keresztény erkölccsel rendelkező államra van szükség. Adott esetben, első lépésként, a nettó profitot ellenőrző állami felügyeletre.

Vékes Bertalan

Jóteköny célú hangverseny a kárpátaljai

Ferences Misszió szolgálatának támogatására

a Ciszterci Szent Imre templomban

2015. szeptember 20-án, vasárnap 19.00 órákor

kereszt+kérdés

a Ciszterock Társulat előadása

Élelem, közműszolgáltatás, oktatás és kultúra, álláslehetőség, munkabér és nyugdíj – pillérek, amelyek sorsunk nélkülözhetetlen kellékei. A kedves Olvasó bizonyosan olyan embertársunk, aki mindezeket nem nélkülözi. Ennek reményével rendezzük meg Egyházközségünk hagyományosan jóteköny célú hangversenyét, amelyet a Kárpátalján élő, hosszú hónapok óta nélkülöző, a háború árnyékával megérintett magyarság támogatására szánunk. A szülőföld elhagyásának egyetlen ellenszéruma az emberhez méltó körülmények biztosítása. Lehetőségeink szerények, de a jelképes odagondolás sokat számít azon nemzettársainknak, akik nap, mint nap megküzdnek a megmaradásért. Azonos sorsunk a közigazgatási határokon innen és túl: hűségnek lenni és megtartatni méltóságban, mindenek és mindenek ellenére. Külön örömmel írjuk, hogy e hangverseny szereplői most nem vendég előadóművészek, hanem közösségünk muzikusai, akik a maguk mértékében, de szívvel és lélekkel szeretnének gondolatkináló, érték-megőrző, a kereső ember kérdéseit megfogalmazó versek által, szolid hangszereléssel társítva nyomot hagyni – nem csak fiataloknak. A Ciszterock Társulat várja a kedves Olvasót és családját szeretettel.

Borka Zsolt | Csányi Tamás | Domján Gábor | Greskovics Klára | József Attila

Pusztai Sándor | Valla Attila | Weöres Sándor **vers**

Bärnkopf Bence | Borka Zsolt | Csányi Tamás | Bob Dylan | Ongierth Richárd **zene**

Csányi Tamás | Szili Attila **ének**

Arday-Wittmann Zsófia | Bärnkopf András | Bursics Balázs

Kátai-Pál László **gítár** | Embey-Isztin Balázs **basszusgítár**

Simonkay Márton **billentyűs hangszerek**

Ágostházy Réka **hegedű** | Bitsvánszky András **trombita** | Bursics Anna **fuvola** Bursics

Balázs **oboa** | Halmy Zsófia **fuvola** | Meszéna Erzsébet **szaxofon** | Meszéna László **cajon**

Ménesi Kristóf **bagott** | Petik Ábel **ütőhangszerek** | Scholz Anna **cselló**

Bíró Judit | Darnay Katalin | Dobai Anna | Fülöpp Réka | Gresz Orsolya

Horváth Zoltán | Kecskés Ibolya | Kondár Gergely | Kondárné Gombos Katalin

Kuhn Tamás | Perey-Simon Nadinka | Rudan János **kórus**

Bärnkopf András | Csányi Tamás **szervező**

szintén szólva: elég sötétek. Város szélének számított ez a táj a dohánygyártól a vasúti töltésig. „Szombaton fekete volt az ég. Éppen olyan volt, ami a legjobban illett Lágymányoshoz és lakóihoz. Az uccák kormosak, kedvetlenek s az embereknek semmi pénzük.”, olvashatjuk a *Mikulásra leest a hó* (1936) című elbeszélésben. A Csibe-novellák világa ez. Azé a „lágymányosi árva kisasszonyé”, aki – mint tudjuk –

szál, és senki sem ügyel rá... Budapest ezen az oldalon nem külvárosból nőtt ki, hanem ő nyomult előre a mezők felé, mint a tenger dagálya. Itt a város várossal kezdődik. A szélen álló villaútvonal után semmi nem jön, nincs periféria, csak káposztáspalánták következnek a grundokon. Csak a Rodostó utca 77. Képviseli a perifériát, ebben a 66 lakásos nagy házban jóformán csak proletárok laknak.” Mintha két világ találkozásá-

A Lenke útra nem ereszttem magukat

M Ó R I C Z Z S I G M O N D L Á G Y M Á N Y O S I K É P E I

Cikkünk szerzője művelődéstörténész, a Varsói Egyetem tanára, József Attila-díjas író, 12 önálló könyve látott napvilágot. Az egykori József Attila (most Szent Imre) Gimnáziumban érettségizett 1963-ban, szűkebb hazája a Szentimreváros. Szenvedélye a csavargás az Adriától a Balti-tengerig. Többek között a József Attila-díj és a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje tulajdonosa. Legutóbb az ünnepi könyvhétre jelent meg *Hogy állunk a számvetés-sel?* című, közéleti írásait tartalmazó kötete a Nap Kiadónál.

ÚJBUDA
Városi Könyvtár

BARANKOVICS
ALAPÍTVÁNY

szia
Szent Imre Alapítvány

Móricz Zsigmond utolsó szerelme volt. Hamar Péter ilyen címmel írta meg az író és Litkei Erzsébet történetét (2007-ben jelent meg). Hangulatos rajzot olvashatunk erről a városrészről *A Vak macska belső ügye* című novellában.

„Lassan kioltották az ügyelők az égi rivalda lámpását. Már a vörös és fehér elmúlt, csak a kékek égtek és világitottak valamennyire. Ez rendkívül titokzatossá tette a budai szántóföldeket, ahol a learatott kukoricatáblák között, imitt-amott óriási bérházak nőttek, mint szörnyeteg bolondgombák, amelyekbe mégis valamiféle élőlények kvártélyozták magukat, s éjszakára szórványosan bandukoltak a BEAC-pálya mellett, hogy a félkomfortos lakásokban éjjeli nyugalomra helyezkedjenek el.” És voltak errefelé alkonyat után kevéssé biztonságos vidékek: „A Lenke útra (Bocskai út) nem ereszttem magukat.” – hallhatjuk a diákoknak szóló figyelmeztetést.

A középpontja ennek a lágymányosi térnek az író által Rodostó utcának keresztelt Bercsényi utca egyik háza. Egészen pontosan a 77., ahogy egy novella címéből tudhatjuk. A valóságban ez az akkori Bercsényi utca 50. volt, ahol Csibe lakott. Így olvashatjuk a bemutatását: „A ház úgy állott a mezők sarkában, mintha ideiglenesen rakták volna fel, mint egy petrencét, hogy ha itt lesz az ideje, jönnek a szekérral és befuvarozzák. Előtte kukoricamező volt, mellette jobbról kékáposztát termeltek, balról fű volt, és a vasúti töltés, a háta mögött megint házhelyek üresen, ahol vad füvek nőttek, dudvák, gyomok s egy magáncég, a szomszéd iskola diákjai futballpályát tartottak fenn.” Érdemes idézni tovább is ebből a szövegből: „A Rodostó utca végén a nagy bérház velük szemben olyan, mint egy elvadult nagy tehén a legelő szélén, aki egyedül kó-

nál járnánk: „A távolban ott látszott Budapest. Egy-másra tolulva, mint zergenyájak, karcsú homlokzattal, új és modern formájú épületek nagy csoportja, riadtan állnak a legelő szélén. Közül templomok tornyai, mintha pásztor vigyázna rájuk, a Jóisten különböző ruhájú pásztorai, van itt katolikus, református, evangélikus templom, egyik modernebb, mint a másik...” És a városszéli homályból hamar a fényes nagyvárosba lehetett jutni: „Végre kiértek a paradicsomkertbe, a ragyogó, csillogó, gyönyörű Horthy Miklós (Bartók Béla) útra.” (*Egy kislány siet a ködön át*). Vagy egy másik elbeszélésből (*Rózsai és Rózsai*): „...innen kimegyünk az Imrevárosra végig a Ferenc József (Szabadság) hídra... Mire kiértek a Körtérre, a levegő megvilágosodott, már a nap is kezdett kíváncsi lenni rájuk, s ők a nagy tolongásban, mert a Horthy Miklós (Bartók Béla) úton mindig sokan tolonganak, senkivel sem törődve torlódtak előre...”

Móricz Zsigmond 1935 októberében költözött családjával a Fővám térről új lakásba a Horthy Miklós (Bartók Béla) úton. Ez a pestinél kisebb volt, északi fekvésű. Ahogy lánya, Móricz Virág írta, nem igazán jól érezte itt magát. Mintha mostanában meg szobra nem találna a helyét; darab ideig ott állt szemben a Himfy utcával, jelenleg pedig terének másik sarkából néz a Fehérvári út felé. Lehet, hogy inkább a Lágymányos felé kellett volna fordítani.

Kiss Gy. Csaba

Jelen írás a szerző „Szentimrevárosi Athenas” címmel indított sorozatának része, amely kerületünk irodalomtörténeti múltjáról készít tartalmas pillanatfelvételeket.